

УДК 631.1

Лозінська Т.П.

Білоцерківський національний аграрний університет, Україна

*e-mail: lozinskakat@ukr.net

ДИНАМІКА НАРОСТАННЯ ВЕГЕТАТИВНОЇ МАСИ ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ЯРОЇ В УМОВАХ ДОСЛІДНОГО ПОЛЯ БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАУ

Продуктивність посівів зернових культур значною мірою залежить від умов та особливостей росту вегетативних органів. Чим більша листостеблова маса, тим більший у ній запас пластичних речовин для утворення репродуктивних органів і формування урожаю, метаболічного перетворення речовин як кількісного показника життєдіяльності рослин.

Для отримання високих врожаїв пшениці необхідно створити морфологічну структуру агрофітоценозу здатну найбільш ефективно використовувати фактори довкілля за рахунок оптимальної кількості рослин на одиницю площі та забезпечувати максимальну ефективність сонячної радіації та родючості ґрунту.

Дослідження проводили в умовах дослідного поля Білоцерківського НАУ впродовж 2016–2018 рр. Матеріалом для досліджень слугували сорти пшениці твердої ярої, занесені до Державного реєстру сортів, рекомендованих до вирощування в Україні.

Динаміку наростання вегетативної маси рослин пшениці твердої ярої визначали в основні фази росту та розвитку (фази стеблуння, колосіння і формування зернівки).

Аналіз приросту вегетативної маси свідчить, що погодні умови років досліджень сприяли збільшенню вегетативної маси рослин.

Суттєві прирости вегетативної маси, залежно від досліджуваних чинників, спостерігалися з фази кушіння до колосіння та наливу зерна.

Маса однієї рослини у фазу стеблуння у сортів пшениці в середньому за роки досліджень становила: 'Харківська 27' – 5,49 г, 'Харківська 41' – 5,36 г, 'Ізольда' – 7,32 г і 'Жізель' – 5,66 г, у фазу колосіння – 15,8, 15,8, 19,9, 16,2 г відповідно та у фазу формування зернівки – 15,2, 14,4, 19,3, 15,7 г відповідно.

Найкраще наростання вегетативної маси у досліджуваних сортів в середньому за роки досліджень проходило в сорту 'Ізольда'. Найменші показники ознаки, що вивчалася виявлені у сорту стандарту 'Харківська 27'.

Коефіцієнт кушення у сортів варіював від 2,94 у сорту 'Харківська 41' до 3,99 у сорту 'Ізольда' у фазу стеблуння, від 2,45 до 3,33 у фазу колосіння і від 1,89 до 2,56 відповідно до цих же сортів.

Результати аналізу показують, що вегетативна маса однієї рослини та коефіцієнт кушення як на початку вегетації, так і на час формування зернівки залежали від сорту, про що свідчать отримані дані.

Вже до початку фази формування зернівки спостерігалось певне зменшення вегетативної маси, але зберігались встановлені закономірності між сортами. Максимальна вегетативна маса сортів пшениці твердої ярії у фазу формування зернівки отримана на рівні 15,2–19,3 г.

У результаті проведених досліджень можна зробити наступні висновки:

- найкраще наростання вегетативної маси у досліджуваних сортів в середньому за роки досліджень проходило в сорту 'Ізольда';
- вегетативна маса однієї рослини та коефіцієнт кущення як на початку вегетації, так і на час формування зернівки залежали від сорту.

УДК 635.621– 664.6

Любич В.В., Железна В.В.*

Уманський національний університет садівництва, Україна

**e-mail: valieria.voziiian07@gmail.com*

ГАРБУЗ – ЦІННА СИРОВИНА ДЛЯ ЗБАГАЧЕННЯ ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБІВ

Для підтримки здоров'я людей, їхньої працездатності та активного довголіття, необхідно регулярно постачати організм усіма необхідними поживними речовинами. Приймаючи до уваги те, що хлібобулочні вироби є одними з масових продуктів харчування, вони є найзручнішим об'єктами, через яких можна в потрібному напрямку корегувати поживну і профілактичну цінність харчового раціону. З цієї точки зору практичний інтерес для хлібопекарської промисловості має використання рослинної сировини, яка багата на харчові волокна та вітаміни. Одним з таких продуктів є гарбуз.

Гарбуз – поширена сільськогосподарська культура, за своїм призначенням найбільш універсальна з усіх баштанних культур, що становить великий інтерес як продовольча та кормова культура, а також в якості сировини для промислової переробки.

М'якоть гарбуза багата на цукри (глюкозу, фруктозу, сахарозу), органічні кислоти (переважно яблучна), каротин (до 6 мг/100 г), аскорбінову (8–20 мг/100 г), фолієву (14 мкг/100 г), пантотенову (0,4 мг/100 г) та нікотінову (0,5 мг/100 г) кислоти, вітаміни В₁, В₂, В₆, С, Е, РР, а також вітамін Т, який сприяє прискоренню обмінних процесів в організмі. Він також містить значну кількість мінеральних речовин (калій – 170 мг/100 г, залізо – 100, мідь – 180, фтор – 86, цинк – 240 мкг/100 г, кальцій, фосфор).

Велике харчове і лікувальне значення має насіння гарбуза, що містить до 50 % високоякісної харчової олії.

У зв'язку з цим певний інтерес представляє перспектива застосування шроту гарбузового насіння – відходу виробництва гарбузової олії, що містить біологічно цінні компоненти – білки, вітаміни групи